



T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı



Sayı : E-54045643-610-15513386

Konu : Soru Önergesi (7/8242)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 17.01.2024 tarihli ve 43452547-120.07-1363141 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan, Denizli Milletvekili Sayın Yasin ÖZTÜRK'e ait 7/8242 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

İbrahim YUMAKLI
Bakan

Ek: Cevabi Görüş (8242) (3 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: FDA8D242-A3B8-4D0A-B56C-52B38F6AB131

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/tarim-ebys>

Üniversiteler Mahallesi Dumlupınar Bulvarı No: 161 06800 Çankaya / ANKARA

Tel: (0312) 287 33 60

www.tarimorman.gov.tr Kep: tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

KEP Adresi : tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Alkan DEMİR

Mühendis

Telefon No: (312) 258 85 85





T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**DENİZLİ MİLLETVEKİLİ SAYIN YASİN ÖZTÜRK'E AİT 7/8242 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Bitkisel ve hayvansal üretimde sürdürülebilirliğin sağlanması, verimliliğin artırılması, üreticinin korunması, ürün piyasalarında istikrarın sağlanarak tüketicinin yeterli ve sağlıklı gıdaya erişimi Bakanlığımızın öncelikli görevleri arasında yer almaktadır.

Bu kapsamda hibe programları, projeler ve desteklemeler uygulanmaktadır.

2022 yılında 40,4 milyar TL olan tarımsal destek ödemesi 2023 yılında 63,4 milyar TL'ye yükselmiştir.

Kırsal kalkınma alanında gerçekleşen hibe programları sayesinde 92.853 projeye (KKYDP, IPARD, Genç Çiftçi, Uzman Eller) 2023 yılı fiyatlarıyla toplam 94,8 milyar TL hibe ödemesi yapılmış ve 267.340 kişiye istihdam sağlanmıştır.

Uygulanan hibe desteği programları ile tarımsal üretimde yer alan vatandaşlarımıza %50-%100 oranlarında hibe desteği verilmektedir.

Bakanlığımız Çiftçi Kayıt Sistemi (ÇKS) kayıtlarına göre çiftçi sayısında son beş yılda sürekli artış sağlanmıştır. 2024 yılı ÇKS kayıtlarında çiftçi sayısı 2 milyon 319 bin kişidir. Ayrıca sisteme kayıtlı arazi miktarında artış sağlanmıştır.

Ülkemiz; fındık, ayva, kiraz, incir, kayısı ve keçiboynuzu üretiminde dünya lideri, elma, kavun, karpuz, hıyar, pırasa, mandarin ve zeytin üretiminde dünya ikincisi, antepfıstığı, çilek, nohut ve domates üretiminde dünya üçüncüsü, kestane, ceviz, armut ve mercimek üretiminde ise dünya dördüncüsüdür.

Bitkisel üretimde 2002 yılında 58 milyon ton olan tahıllar ve diğer bitkisel ürünler üretim miktarı 2023 yılında %34 artışla 77,7 milyon tona, 2002 yılında 25,8 milyon ton olan sebze üretim miktarı 2023 yılında %23 artışla 31,8 milyon tona ve 2002 yılında 14,2 milyon ton olan meyve üretim miktarı 2023 yılında %93 artışla 27,4 milyon tona ulaşmıştır.

Tarımsal hasılda dünyanın ilk 10 tarım ülkesinden biri olan Türkiye 31 milyar dolar tarım ve gıda ürünleri ihracatı ile net ihracatçı konumundadır. Buğday unu ihracatında dünya lideri, makarna ihracatında ise dünyada ikinci sıradadır.

Dünyada tarımsal üretimi etkileyen iklim, doğal afetler, salgın hastalıklar, toprak ve su kaynaklarının azalması ve kirlenmesi, gıda milliyetçiliği, gıda ticaretindeki korumacı eğilimler, tarımsal girdi fiyatlarındaki istikrarsızlık, nüfus artışı, göç hareketleri gibi koşulların hızla değişmesi stratejik önceliklerimizi yeni bir vizyonla ortaya koymayı gerekli kılmaktadır.

Arz talep dengesini gözeterek planlı üretim yapısıyla, uluslararası rekabet gücünü artıran, ileri teknolojiye dayalı, altyapı sorunlarını çözmüş, verimliliği yüksek, sürdürülebilir bir tarım ve orman sektörünün oluşturulması temel amacımız olacaktır.

Bu kapsamda tarım politikalarının amaçları, ilkeleri ve öncelikleri doğrultusunda tarım sektörüyle ilgili politikaların planlanmasına yönelik 5488 sayılı Tarım Kanunu'nun 7'nci maddesinde değişikliğe gidilmiştir. Bahse konu kanuni düzenlemeye istinaden "Tarımsal Üretimin Planlanması Hakkında Yönetmelik" yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Planlamada sulama durumu, su kısıtı, münavebe, pazarlama olanakları, tarıma dayalı sanayi durumu, depolama ve işleme kapasitesi ile çiftçi deneyimleri gibi yerel koşullar dikkate alınacaktır.

Diğer taraftan bitkisel üretimin geliştirilmesi ve mera alanlarının ıslah edilmesi amacıyla



T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Bakanlığımızca yatırım projeleri yürütülmektedir.

Bu kapsamda;

- Alternatif Üretim Yöntemlerinin Geliştirilmesi Projesi,
- Çay Bahçelerinin Rehabilitasyonu,
- Fındık Bahçelerinin Rehabilitasyonu,
- İyi Tarım Uygulamalarının Yaygınlaştırılması ve Kontrolü Projesi,
- Organik Tarımın Yaygınlaştırılması ve Kontrolü Projesi,
- Gökçeada ve Bozcaada Tarımsal Kalkınma ve İskân Projesi,
- Tohumculuğun Geliştirilmesi Projesi,
- Çayır Mera Islah ve Amenajman Projesi,
- İtri ve Tıbbi Bitkiler ile Boya Bitkileri Yetiştiriciliğinin Geliştirilmesi Projesi,
- Türkiye Tarım Havzaları Geliştirme Projesi,
- Yerli Hibrit Çeşitlerinin Yaygınlaştırılması Projesi,
- Tarım Arazilerinin Kullanımının Etkinleştirilmesi Projesi

uygulanmaktadır.

“Tarım Arazilerinin Kullanımının Etkinleştirilmesi Projesi” ile tarım arazilerinin kullanımının etkinleştirilmesine yönelik olarak ekim programında olmayan ve nadasa ayrılan alanlar ile işlemeli tarıma uygun olmayan alanlarda uygun üretim tekniklerini kullanmak suretiyle bitkisel üretimin artırılması amacıyla azami %75'i aynı destek ile ülke genelinde projeler yürütülmektedir.

Ayrıca Bakanlığımızca ülkemizde bitkisel üretimi artırmak, verim ve kaliteyi yükseltmek, sürdürülebilirliği sağlamak, kayıtlılığı artırmak ve çevreye duyarlı alternatif tarım tekniklerinin geliştirilmesine yönelik olarak çiftçilere destekleme ödemesi yapılmaktadır.

Hayvancılıkta sürdürülebilir bir gelişmenin sağlanması, hayvansal ürün piyasalarında istikrarın sağlanarak üreticinin ve tüketicinin korunması ile tüketicinin yeterli ve sağlıklı gıdaya erişimi Bakanlığımızın öncelikleri arasında yer almakta olup hayvancılık destekleri, hibeler ve düşük faizli kredi uygulamaları bu doğrultuda oluşturulmaktadır.

Bakanlığımızca hayvansal üretimin planlanması minvalinde hazırlanan 8760 sayılı “2024-2026 Yıllarında Yapılacak Hayvancılık Desteklemelerine İlişkin Karar” kapsamında hayvansal üretim, su ürünleri üretimi, tarımsal araştırma ve geliştirmenin desteklenmesine ilişkin hususlar düzenlenmiştir.

Ayrıca, girdilerin karşılanması için yetiştiricilere, Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatifleri aracılığıyla düşük faizli işletme kredisi kullanılmaktadır.

Hayvansal üretimde 2002 yılında 9,9 milyon baş olan büyükbaş hayvan sayısı 2023 yılında %67,7 artışla 16,6 milyon başa, 2002 yılında 31,9 milyon baş olan küçükbaş hayvan sayısı 2023 yılında %64,3 artışla 52,4 milyon başa ulaşmıştır.

Bakanlığımızca; balıkçılık ve su ürünleri alanında 2002 yılında 61 bin ton yıl olan su ürünleri yetiştiricilik üretimi, 2022 yılında 8,4 kat artış sağlayarak 515 bin tona çıkmıştır. Su ürünleri



T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

İhracatımız 2002 yılında 96,7 milyon dolar iken, 2022 itibarıyla 1,65 milyar dolara çıkmıştır. 2023 yılında 1,7 milyar dolar ihracat gerçekleştirilmiştir.

Son 21 yılda (2003-2023) su ve toplulaştırma alanlarında 2024 yılı fiyatlarıyla 2 trilyon 346 milyar TL'lik yatırım yapılmıştır.

Bu yatırımlarla;

- 742 baraj,
- 498 gölet ve bent,
- 127 yeraltı depolaması ve suni besleme,
- 625 Hidroelektrik Santrali (HES),
- 316 içme suyu tesisi,
- 24 atık su tesisi,
- 1.733 sulama tesisi,
- 5.679 taşkın koruma tesisi,
- 342 toplulaştırma projesi

olmak üzere toplam 10.086 tesis hizmete açılmıştır.

Yıllık sağlanan içme suyu miktarını 2 milyar m³ ten 5,2 milyar m³ e,

Sulanan tarım alanı miktarını 47,9 milyon dekardan, 71 milyon dekara,

Hidroelektrik enerji kurulu güç kapasitesini 12.200 MW'den 32.400 MW'ye,

Tescil edilen arazi toplulaştırma alanı 2023 yılı sonu itibarıyla 4,5 milyon dekardan 72,7 milyon dekara ulaştırdık.

Tarım ve orman sektöründe Ar-Ge çalışmalarıyla 2002-2023 yılları arasında;

- 775 tarla bitkileri çeşidi tescil edilmiştir.
- 396 bahçe bitkileri çeşidi geliştirilmiştir.
- 77 ırk, tip, hat ve hibrit yerli evcil hayvan, 37 tür su ürünü tescil edilmiştir.
- Bal arısında 1 adet, et tavukçuluğunda 1 adet, yumurta tavukçuluğunda 4 adet damızlık hat geliştirilmiş ve tescil edilmiştir.
- 8 yeni tür su ürünüde kültür üretimi başlatılmıştır.

Ayrıca araştırma enstitülerimize bağlı gen bankalarımızda, 318 bin genetik materyal korunmaktadır.